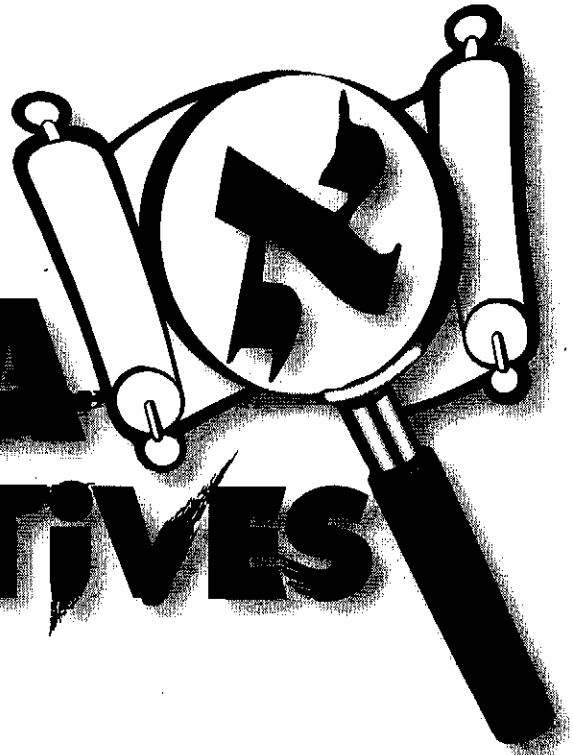

Suburban Orthodox
Congregation Toras Chaim

PARSHA PERSPECTIVES

Toldos

Wednesday, November 23rd @ 8:00 PM

Given by Rabbi Shmuel Silber

1. בראשית פרק כה פסוקים כט - לד

כט וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נֹזֵיד וַיָּבֹא עֲשׂוֹ מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף: ל וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ אֶל־יַעֲקֹב הֲלֵעִיטָנִי נָא מִן־הָאֵדָם הָאֵדָם הַזֶּה כִּי עֵיף אֲנִכִּי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֲדָוָה: לֹא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכָּרָה כִּיּוֹם אֶת־בְּכֻרְתְּךָ לִי: לֹב וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ הִנֵּה אֲנִכִּי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה־זֶּה לִּי בְכָרָה: לֹג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשְׁבֵּעָה לִּי כִּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֻרְתּוֹ לְיַעֲקֹב: לֹד וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֲשׂוֹ לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיִּשָּׂף וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹז עֲשׂוֹ אֶת־הַבְּכָרָה:

Verse 29: Yaakov was simmering a pottage when Eisov came in from the field, exhausted. **Verse 30:** Eisov said to Yaakov, "Please give me a swallow of this red [pottage], for I am exhausted." He was therefore named Edom [Red]. **Verse 31:** Yaakov said, "As of this day, sell your birthright to me." **Verse 32:** Eisov said, "Here I am about to die, what [good] is this birthright to me." **Verse 33:** Yaakov said, "Swear to me as of this day." He swore to him, and sold his birthright to Yaakov. **Verse 34:** Yaakov then gave Eisov bread and a pottage of lentils. He [Eisov] ate and drank, got up and left. [Thus] Eisov scorned the birthright.

2. בראשית פרק כז

לד כְּשֶׁמַּעַע עֲשׂוֹ אֶת־דְּבָרֵי אָבִיו וַיַּצְעֵק צַעֲקָה גְדֹלָה וּמְרָה עַד־מָאֹד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בְּרַכְנִי גַם־אֲנִי אָבִי: לֹה וַיֹּאמֶר בָּא אַחִיד בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְתְּךָ: לוֹ וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים אֶת־בְּכֻרְתִּי לָקַח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בְּרַכְתִּי וַיֹּאמֶר הֲלֹא־אֶצְלַתְּ לִי בְרַכָּה:

34. When Esau heard his father's words, he cried out a great and bitter cry, and he said to his father, "Bless me too, O my father!" **35.** And he said, "Your brother came with cunning and took your blessing." **36.** And he said, "Is it for this reason that he was named Jacob? For he has deceived me twice; he took my birthright, and behold, now he has taken my blessing." And he said, "Have you not reserved a blessing for me?"

3. בראשית פרק כח

כח וַיֵּאָהֶב יִצְחָק אֶת־עֲשׂוֹ כִּי־צִיד בִּפְּיּוֹ וְרִבְקָה אֲהָבַת אֶת־יַעֲקֹב:

28. And Isaac loved Esau because [his] game was in his mouth, but Rebecca loved Jacob.

4. רש"י בראשית פרק כה פסוק כח

(כח) צפיו - כתרנומו צפיו של יצחק. ומדרשו צפיו של עשו שכיח לו חותו ומרמכו בדצרו:

5. בראשית פרק כד

סב וַיִּצְחָק בָּא מִבּוֹא בָּאָר לַחֵי רְאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב: סג וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בַּשָּׂדֶה לַפָּנוֹת עָרֵב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה גְמָלִים בָּאִים:

62. Now Isaac was on his way, coming from Be'er Lachai Ro'i, and he dwelt in the land of the south. **63.** And Isaac went forth to pray in the field towards evening, and he lifted his eyes and saw, and behold, camels were approaching.

6. רש"י בראשית פרק כד פסוק סב

שהרי יצחק יושב בארץ הנגב ששם באר לחי ראי

7. בראשית פרק טז

(יא) ויאמר לה מלאך יקוק הנך הרה וילדת בן וקראת שמו ישמעאל כי שמע יקוק אל עניך: (יב) והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן: (יג) ותקרא שם יקוק הדבר אליה אתה אל ראי כי אמרה הגם הלם ראיתי אחרי ראי: (יד) על כן קרא לבאר באר לחי ראי הנה בין קדש ובין ברד:

11. And the angel of the Lord said to her, "Behold, you will conceive and bear a son, and you shall name him Ishmael, for the Lord has heard your affliction. 12. And he will be a wild donkey of a man; his hand will be upon all, and everyone's hand upon him, and before all his brothers he will dwell." 13. And she called the name of the Lord, Who had spoken to her, "You are the God of seeing," because she said, "Have I seen[him]here also after I have seen?" 14. Therefore the well was called Be'er Lachai Ro'i; behold it is between Kadesh and between Bered.

8. רד"ק בראשית פרק כד פסוק סג

לשוח בשדה – כלומר לטייל בין השיחים:

9. בראשית פרק כא

טו ויכלו המים מן־החמת ותשליך את־הילד תחת אחד השיחים:

15. And the water was depleted from the leather pouch, and she cast the child under one of the bushes.

10. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כו עמוד ב

יצחק תקן תפלת מנחה – שנאמר +בראשית כ"ד+ ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, ואין שיחה אלא תפלה, שנאמר +תהלים ק"ב+ תפלה לעני כי – יעטף ולפני ה' ישפך שיחו,

11. שכל טוב (בובר) בראשית פרק כד

סג) ויצא יצחק. מחברו: לשוח בשדה לפנות ערב. להתפלל לפני בוראו שהיה מוראו תמיד על פניו שלא ינסהו, לפיכך הוסיף על מעשה אביו, שאביו היה מתפלל בבקר לבד, וזה הוסיף וקבע תפלת המנחה

12. בראשית פרק כד

טו ויספר העבד ליצחק את כל־הדברים אשר עשה:

66. And the servant told Isaac all the things that he had done.

13. בראשית פרק כד

סז ויבאה יצחק האלהל שרה אמו ויקח את־רבקה ותהי־לו לאשה ויאבה וינחם יצחק אחרי אמו:

14. שמן הטוב (חלק ג') דף 36

י"ל עוד, דמה שנאמר ויאבה יצחק את עשו, היינו משני טעמים דהיינו טעם אחד כי ציד בפיו, והטעם השני כי רבקה אוהבת את יעקב וא"כ ירגיש עשו את עצמו כמקופח ומבלי מי שיתדבק בו, ולכן מצד הדין רחם יצחק על עשו ואבה אותו, וזהו רק אהבה למלאות חסרונו, ומובן שלאהבה כזאת אין לה קיום כנ"ל.

15. קדושת לוי בראשית פרשת תולדות

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו (כה, כח). פירוש, כי צדיק התענוג שלו מעליות ניצוצות, שמעלה הניצוצות אשר נצודו בקליפות, ובמה הוא מעלה אותם, בתורה ובתפלה שלו שהיא בפה. וזהו 'כי ציד בפיו', בפיו שלו מוציא הניצוצות. וזהו 'ויאהב יצחק את עשו', כי בשורש עשו היה ניצוצות אשר ניצודו שם, דהיינו נשמת שמעיה ואבטליון ונשמת רבי מאיר, וכן כמה ניצוצות עד ימות המשיח:

16. Rabbi Samson Raphael Hirsch: Genesis Chapter 27 Verse 1

In the little word **נָא** — **הִנֵּה נָא זָקֵנִי** — "see, after all, I am already old", it is made clear that he had already long had the intention to bestow such a blessing, but had been dissuaded, had yielded to remonstrance. Rebecca had probably constantly argued with him, trying to convince him of the truth, and had then persuaded him "anyway leave it for a time, you are not so old yet, there is still plenty of time etc., and had hoped, in the meantime, that he would be undeceived. But she had not succeeded. And now what was she to do? What could she have wanted with this plan? Nothing but to bring home to him, to convince him, *ad hominem*, that, and how easily, he could be deceived. If a Jacob, an **אִישׁ חָם** can so easily masquerade as a **צִיד**, גִּבּוֹר **צִיד**, how much more easily can an Esau masquerade as an **אִישׁ חָם** to him! And in this — Isaac's undeception through Jacob's deception — Rebecca succeeded perfectly. As soon as Isaac realised the trick that had been played upon him, **וַיַּחֲרִד חֲרִידָה גְּדוּלָּה עַד מָאד** (V. 35), he received a terrific shock, he saw — as our sages put it — Gehennam yawning at his feet, saw, how all his life he had allowed himself to be deceived. Immediately the scales fell from his eyes, and he immediately added deliberately his confirmatory and now fully consciously expressed blessing **גַּם בְּרוּךְ יִהְיֶה** (ibid) "And indeed he *shall* be blessed".

Thus also seems to be the way that ר' יהושע בן לוי takes this episode **דא ממה שהיתה רבקה אוהבת את יעקב יתיר מעשו עשתה את הדבר** (ב"ר). **דא ממה שהיתה רבקה אוהבת את יעקב יתיר מעשו עשתה את הדבר**. "Not just because Rebecca loved Jacob more than Esau did she do this, but so that the latter should no longer come and deceive his old father."

17. בית הלוי בראשית פרק כה פסוק ל

א. איתא במדרש (ב"ר סג – יא) על פסוק ויזד יעקב נזיד אמר לו עשו מה טיבו של אותו תבשיל, א"ל שמת אותו זקן, א"ל אף באותו זקן פגע מדת הדין לית דין ולית דיון.

ב. ויש להבין מדוע פקר עשו אז וכי היה סבור בדעתו שאברהם אבינו יחיה לעולם

ג. רק י"ל הכוונה דבין הבתרים א"ל הקב"ה כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם, ואיתא במדרש רבה (בראשית מד – כ) דאברהם שאל אף אני בשיעבוד א"ל לא אלא ואתה תבא אל אבותיך בשלום. הרי דכל זמן שהיה אברהם אבינו קיים היו בטוחים דודאי לא יתחיל השיעבוד ורק כיום שמת בו הגיע הזמן שלא היה להם הבטחה והיה יכול להתחיל השיעבוד תיכף. ומש"ה נתיירא עשו שלא ישתעבד מעתה. וכבר ידוע שלא על כל זרעו של אברהם היה הגזירה מהגלות רק על מקצת בניו וכמו שאמר הכתוב (פר' וירא) כי ביצחק יקרא לך זרע ודרשו חז"ל (נדרים לא) ביצחק ולא כל יצחק, ויצחק היו לו שני בנים ורק על אחד חל החיוב דרק אחד נקרא זרע אברהם והוא מי שילך בדרכיו של אברהם ודתו הוא הנקרא זרעו ועליו הוא דחל השיעבוד אבל מי שאינו הולך בדרכיו אינו נקרא זרעו כלל.

ד. ומש"ה כששמע שמת אברהם נתחכם עשו לסלק מעצמו החוב הלז לעזוב דרכו של אברהם. ומש"ה מיראתו מן השיעבוד פקד ואמר לית דין ולית דין והוציא את עצמו מן הכלל ולהיות בן חורין מחוב הלז.

ה. ובזה יומתק היטב מה שראיתי בספר זרע ברך על הא דאמר לו יעקב מכרה כיום את בכורתך לי, דע"פ השכל חיוב הגלות חל על הבכור יותר מעל הפשוט דהוא יקום על שם אביו, ואמר לו יעקב דכיום הזה שיכול להתחיל השיעבוד מכור לי בכורתך ואהיה תחתך בכל הדברים הן בבכורה והן בפרעון חוב השיעבוד, ולפי הנ"ל יומתקו מאד הדברים דאחרי שראה יעקב דעשו נתפחד מהשיעבוד א"ל מכרה בכורתך לי ויהיה חל השיעבוד עלי ולא עליך ותהיה בן חורין גם אם לא תכפור בדתו של אברהם